

kmalu začel oblastno posegati v območje papeštva in njegovih pravic. V tej borbi je Hadrian IV. umrl ter bil pokopan v grobnici iz rdečega mramora. Ko so leta 1607. njegov grob odprli, so našli njegovo telo popolnoma

ohranjeno. Sedaj se trudijo angleški katoliki, da bi bila krsta z ostanki edinega angleškega papeža prepeljana v Anglijo ter pokopana v njegovem rojstnem kraju Langley-u.

Ljudstvo ob severni meji za svojo čast

Neki Ignac Koprivec je napisal knjigo z naslovom »Kmetje včeraj in danes«. Učitelj švajger Zmagor pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah je knjigi napisal uvod. Tiskala jo je Učiteljska tiskarna v Ljubljani, stroške za tisk pa je prevzela Glavna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Kaj je na tej knjigi posebnega, da tako natančno navajamo ime pisatelja, uvodničarja, tiskarne in založnice? Žal nič lepega. Njena posebnost je zelo žalostne vrste. Knjiga je v svojem jedru umazan napad na čast slovenskega ljudstva v Slovenskih goricah in Prlekiji. »Slovenec« je dne 10. maja pravilno označil njeno vsebino z besedami, naslovljenimi na prebivalce Slovenskih goric in Prlekije: »Od sramu bi morali zakriti svoj obraz, če bi bilo resnično, kar je o vas v tej knjigi napisano. Kdor vas ne pozna, pa bere to knjigo, bi si moral reči: 'To je telesno, duševno in moral-

no pokvarjen narod!'« — Ne bomo ponavljali stavkov, s katerimi bi skušali dokazati opravičenost gornje sodbe o tej knjigi. To je storil obširno »Slovenec« v isti številki. Ugotavljamo samo to:

1. Ne zanima nas, kaj je pisec te knjige. Čudno pa se nam zdi, da je uvod napisal učitelj in da je knjigo natisnila Učiteljska tiskarna. Učiteljstvo je po svojem poklicu vzgojni činitelj ljudstva. Toda odločno moramo naglasiti, da knjiga ni niti najmanj vzgojna in niti najmanj kulturna. S knjigo se torej zlorablja ime učiteljskega poklica in škoduje tudi ugledu učiteljstva.

2. Blatenje ljudske časti nikdar ni opravičljivo. V časih pa, v katerih živimo sedaj, je dvakrat obsodbe vredno. Kje je tu ozir na naš narodni in državotvorni ugled? Pisec se pač ni zavedal besed: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.« Toda česar se ni zave-

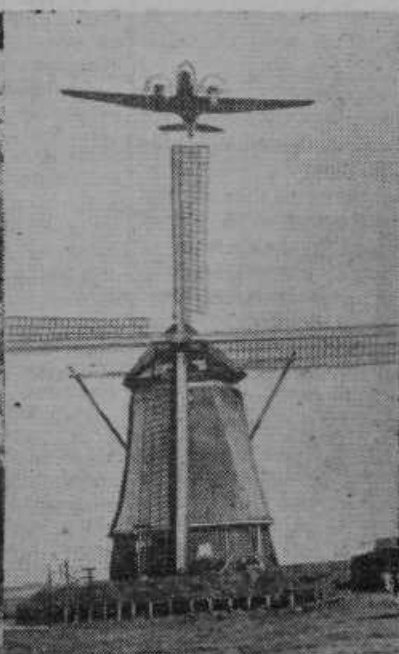
dal pisec, tega se zaveda ljudstvo, katerega je oblatil. Za ogorčenim protestom bivše SLS pri Sv. Lenartu dne 5. maja t. l. zoper ta nizkotni napad so se na Binkoštni ponedeljek spontano oglasile vse Slovenske gorice in vsa Prlekija. Ta dan so pristaši bivše SLS na zborovanjih v 33 različnih farah, od St. Ilja v Slov. goricah pa doli do Središča ob Dravi, odločno protestirali proti pisanju te knjige. Protestirali so zoper njene laži iz moralnih, nacionalnih in državljskih nagibov. Tako je sodilo in obsodilo knjigo ljudstvo samo.

3. Mislimo, da zadeva s tem ne more biti končana. V naši državi imamo zakone v obrambo časti in dobrega imena za poedince. Ako te kdo oblati na tvoji časti in ga greš tožiti, bo obsojen. Zakon po pravici štiti tvoj ugled in tvojo čast. In vendar blatenje časti v takih primerih škoduje samo enemu, samo poedincu. Kaj pa naj rečemo, če se jemlje dobro ime kar vsemu ljudstvu določene pokrajine? Ali naj to ostane nekaznovano?

Zato pozivamo bansko upravo, da zaščiti dobro ime ljudstva ob severni meji in knjigo zapleni! To je soglasna zahteva Prlekije in Slovenskih goric. Ljudstvo, ki je dalo Slovencem moč, kakor Murko, Miklošič, kardinal Misija, škof Tomažič in naš voditelj dr. Korošec, si ne dovoli na tak način jemati časti.

Pomlad na Holandskem. Na sliki vidimo cvetoče hijacinte v bližini znanega mesta Haag

Značilni holandski mlin na veter. Nad mlinom vidimo holandsko opazovalno letalo

Slika nam kaže holandskega ribiča, ki se je vrnil s celonočnega lova na morju zopet domov

Posnetek žene voditelja Indijcev Gandhija, ko zapušča avtomobil na agitacijskem potovanju

bila kakor ulita. Ni bila kaka posebna lepota, toda njene svetlomodne oči, njeni temnorjavi gosti lasje so dajali obrazu neko neizrekljivo mikavnost. Bila je nekoliko bleda, videz pa ji je bil še tako mladikast, da bi ji bil prisodil kvečjemu trideset let, čeprav jih je že izpolnila pet in trideset.

Ker je beseda zastala, jo je povzela gospa in opomnila hčer:

»Tak povej no! Kaj je pri Končniku novega? Kako je Tilki?«

»Mož Bog,« je vzdihnila Trezika in se obrnila od okna, »tam je križ! Zdaj je otroka krstil.«

»Hvala Bogu! Ali sta se pobotala z župnikom?«

»Kaj še! Saj niso župnik krščevali, Končnik sam ga je krstil.«

»Ali se je otroku kaj pripetilo? Kaj mu je? Ali je kaj nevarnega?« je zdravnik hlastno vprašal in že vstal.

»Ne, ne, gospod doktor; kar ostanite! Otrok je živ in zdrav. Brez sile ga je krstil, iz gole mogočnosti. Rekel je, krsti on prav tako lahko kakor župnik in če je enkrat krščeno, je krščeno, noben človek ne sme biti dvakrat krščen, to bo menda župnik tudi vedel; prav župniku na mrz, je rekel, bo krstil otroka.«

»Za božjo voljo, saj tak krst ni veljaven,« se je oglasila gospa.

»Veljaven bo že, če je vse prav naredil,« je menil zdravnik; »vprašanje pa je, kaj bo cerkvena in posvetna gosposka na to rekla.«

»Sinoči je bil žandarm pri Končniku in je vpraševal po podatkih za otroka,« je dekle dalje pripovedovalo; »Končnika je to strahovito razkurilo, ker je mislil, da so žandarma župnik poslali. V tej jezi je krstil otroka.«

»Kaj pa pravi Tilka?«

»Da, mati, to je najbolj čudno. Tilka se ne joče več in le prav malo govori. Očitno pa je, da jo je vse to hudo zadelo. Enkrat ji je ušla beseda, da bi rada umrla, ko bi bil otrok prav krščen. Bojim se, da bo še resno zbolela — bolj slaba je itak od poroda sem.«

»Tu bo treba pomagati, saj se to ne more dalje tako vleči. Stopil bom h Končniku in mu pošteno obral leve,« je rekel zdravnik odločno.

»Nikar, nikar, gospod doktor!« mu je branila Trezika; »ne hodite mu blizu, prosim vas. Prav vzrojil bo, opravili pa ne boste nič, še kaj huđega se vam lahko pripeti.«

»Ali se bojite zame?«

»Res, bojim se. Končniku ni dobro hoditi na pot; ima tudi še zmeraj take, ki bodo na njegov kraj stregli. Zares bi se mi smilili, če bi si za svojo dobroto kaj huđega učakali.«

»Na, na, tako nevarno pa tudi ne bo... Nekaj se

ne na žrtev in kislina to tako poškoduje, da se ne more več premakniti. Konec najde v hroščevem želodcu.

Francova armada je izgubila 70.000 mož. General Milan Astray, ki vodi seznam žrtev iz španske državljanske vojske, je povedal nekaj podatkov o izgubah španske armade v tej vojski. To je prva uradna ugotovitev, ki obsega vso Frankovo armado med državljansko vojsko brez ozira na nasprotnikove izgube. Po tej ugotovitvi je padlo vojakov in pristašev prostovoljnih čet okrog 70 tisoč, a 353 tisoč jih je bilo ranjenih. V lazarete je prišlo vsega skupaj 765 tisoč ranjencev in bolnikov. — Povprečno pride na 7 ranjencev 1 mrtvec in na 6 ranjencev 1 pohabljenec. Zla-

Kratek opis Holandske, Norveške in Luksemburga

V petek, 10. aprila, na vse zgodaj zjutraj je začela izbrana nemška vojska s podporo letalstva in motoriziranih oddelkov bliskoviti napad na tri zapadne nevtralne države: Holandsko (Nizozemsko), Belgijo in Luksemburg. Ker je postal s tem vojnim pohodom zapad glavno in odločilno bojišče, hočemo čitateljem pokazati na podlagi statistike obseg, prebivalstvo, vojaštvo in moč v najnovjšem času napadenih držav.

Holandija ali Nizozemska

Najbolj severna od treh omenjenih nevtralnih držav je Holandija s 34.223 kvadratnih kilometrov površine. Je nekoliko večja nego dve Sloveniji, a šteje 8.800.000 prebivalcev. Na kvadr. kilometer pride 250 prebivalcev. Na Holandskem so starodavna, velika ter znamenita mesta: glavno mesto Amsterdam ob morju šteje 757.000 prebivalcev, za prestolnico pride obmorsko mesto Rotterdam s 587.000 in Haag s 438.000 prebivalci.

Holandija ima ogromno kolonialno posest v Aziji, na Sundskem otočju ter v Južni Ameriki. V teh kolonijah prebiva 68.400.000 ljudi. V miru vzdržujejo Holandci 60.000 vojakov, letal ima 500 in zelo močno vojno mornarico, katera je določena predvsem za obrambo kolonij (Holandska Indija) v Aziji. Tonaža holandske vojne mornarice znaša 90.000 ton.

Holandska je industrijska država. Zelo sta razvita tudi holandska trgovina in kmetijstvo.

Holandija je kraljevina, katero vlada kraljica Viljemina.

Belgija

Površina Belgije znaša 30.444 kvadratnih kilometrov in je še enkrat toliko kakor Slovenija. Prebivalcev ima Belgija 8.400.000 in pride 273 prebivalcev na kvadratni kilometer.

Glavno mesto je Bruselj z 869.000 prebivalci, zatem Antwerpen s 484.000, Lüttich z 252.000 in Gent z 219.000 prebivalci.

Belgija ima velike kolonije v osrčju Afrike z 10.200.000 prebivalcev. Poleg tega opravlja Belgija pokroviteljstvo Zveze narodov nad delom bivše nemške vzhodne Afrike s 3,7 milijona prebivalcev. Še bolj nego Holandska je Belgija industrijska država. Znamenita sta belgijski premog in železo, jeklo, steklarstvo ter tekstilni izdelki. Zelo znano je tudi belgijsko orožje.

V mirnem času vzdržuje Belgija 70.000 mož redne vojske. Že dalje časa je Belgija pripravljena na sedanji napad, proti katere-

mu se brani s 600.000 možmi. Letal ima 500. Vojne mornarice nima Belgija od leta 1928. naprej.

Tudi Belgija je kraljevina, katero vlada kralj Leopold II. Kraljeva sestra je soproga italijanskega prestolonaslednika Umberta.

Luksemburg

Skoraj izključno katoliški Luksemburg meri 2585 kvadratnih kilometrov in ima 300.000 prebivalcev.

Glavno mesto Luksemburg šteje 60.000 prebivalcev, mesti Esch 30.000 in Differdingen 20.000 prebivalcev.

Dopisi

Dravsko polje

Vurberg. Poslovila se je 1. maja iz vurberškega župnišča gospodinja blagopokojnega g. župnika Francka Lukman in odšla na Crni vrh v Savinjsko dolino, kjer so znani Lukmanovi doma. 36 let je zvesto služila vurberškemu gospodu in vzorno vodila gospodinjstvo. Z rosnimi očmi smo zrla za njo, ko je odhajala, ker so se trgale prisrčne vezi, ki jih je z izredno postrežljivostjo in skrbjo do vurberškega ljudstva na vseh korakih ustvarjala, kakor rajni gospod. Kot usmiljen samarijan se je žrtvovala v dnevih boleznih za g. župnika, bila cele noči budna in mu stregla z vročim hrepenenjem, da ozdravi, za kar se je bodo vurberški župljani vedno hvaležno spominjali. Naj v sončnih planinah Savinjskih najde uteho svoje strlosti, ki jo ji je povzročilo težavno gospodinjstvo, še bolj pa bolezen in smrt dobrega gospodarja. Naj na gorovju Savinjskem uživa zasluženi pokoj nešteto let! — Svatovsko pesem so zapeli šmarčni zvonovi z glednemu fantu iz katoliških vrst Frančku Ogrinc iz Krčevin in prav tako dobri mladenki Marijine družbe Faniči Budigen iz Vumboha. Na dan poroke 6. maja so jima člani in članice mladinskih organizacij napravili pred cerkvijo prisrčno slovo. Bog daj, da bi bilo vedno veselo in srečno! — Pomlad je nastopila in pokazala sledove hude zime. Orehi nočejo ozeleneti po nižjih legah, obupen je ponekod pogled po vinogradih, žitne setve so uničene na polovico in Bog ve, kaj še pride pred žetvijo. Dež, ki smo si ga sicer želeli, pa nam sedaj že tudi prihaja na preveč, zadržuje pomladno rast in setev ter delo. Vedne težave, ki človeka opominjajo, da ni sam gospodar zemlje in naravnih dobrin.

Slovenske gorice

Pesniška dolina. (Nova cestna zveza v Slovenskih goricah.) Med Sv. Rupertom in Hrastovcem

Poskusil sem eno in drugo, končno ostanem le pri **CROATIA** baterij! **CROATIA** tvornica baterij **JOSIP PASPA** Zagreb, Koturška 69

Luksemburg je bogat na premogu, železu ter se ponaša tudi z živinorejo ter poljedelstvom. Luksemburg vojaštva sploh ni vzdrževal. Za red v državi je skrbela četa orožnikov in četa prostovoljcev.

Luksemburg je velika vojvodina, katero vlada knez.

v Pesniški dolini dograjuje okrajni cestni odbor in občina Sv. Rupert letos novo cestno zvezo. Kraji okrog Sv. Ruperta in Sv. Bolfenka dobijo mnogo krajšo zvezo z Mariborom, ko se bo letos odprla nova cesta iz Sv. Ruperta in Voličine na Hrastovec. Poprej so morali voziti v Maribor po dolgem ovinku preko Sv. Lenarta. Ta ovinek bo sedaj za več kilometrov skrajšan. Pohvalno se mora omeniti sodelovanje domačinov in občine. Posestniki so brezplačno odstopili zemljišča, in sicer ponekod najlepše sadovnjake, njive in druge kulture. Vozili so kamen in ostali material, prispevali so celo v denarju za novo cesto. Začel pa je dela na tej cesti prejšnji podjetni župan g. Vogrin. Računa se, da bo cesta do jeseni končana, tako da bo slovesna otvoritev še pred zimo. Tudi g. ban dr. Natlačen je mnogo pripomogel s podporo banovine k tej lepi in potrebni zgradbi.

Dravinjska dolina

Makole. Stari leseni most čez Ložnico v bližini Makol na banovinski cesti, po kateri gre ogromen promet iz Celja preko Konjic in Pojččan v Ptuj, je bil že tako trhel, da se je bilo resno bati, da bo kak težji tovor zdrknul v globočino in da bo ves promet na tej progi ustavljen. Okr. cestni odbor mariborski je že lansko leto začel z delom. Most gradi trdka Svetina iz Ljubljane kot najcenejša. Stebre, ki morajo biti izredno globoko v mehki svet postavljeni, so začeli betonirati že lansko jesen in delo se sedaj lepo nadaljuje. To je eno najpotrebnejših del v okraju Maribor desni breg. Most bo stal okoli 700.000 din. K zgradbi prispeva tudi banovina svoj del.

Haloze

Sv. Andraž v Halozah. Po naših vinogradih se sedaj, ko je trnje začelo gnati, jako pozna poseba. In to posebno po nizkih legah in na mladem trsu. Zato letos ni pričakovati dobre vin-

sti je velik odstotek izgub v španski legiji, ki je po ustroju tujska legija, pa vendar 90 odstotno sestoji iz špancev. Legija ima takele izgube: padlo jih je 7674, pogrešanih je 776, ranjenih 29.000, skupaj torej je izgub 37.450. V času 2 in pol leta vojske je moral biti sestav moštva štrikrat obnovljen. Kar 12,5 odstotka vseh izgub v španski armadi odpade samo na legijo.

55 let je živela kot mož. V Sydneyju je avtomobil povozil starega moža, ki je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl. Zdravniki so v svoje presenečenje odkrili, da je stari mož prav za prav stara ženska. Kakor so dognale povzvedbe, je ponesrečenka pred 55 leti pripotovala v Avstralijo. Preoblekla

vendar mora storiti. — — — Hm, hm, morda bi se dala ta reč od druge strani prijeti. Zmeraj Končnik ne čepi doma. Kadar za krajši ali daljši čas kam odide, naj bi stopil župnik v njegovo hišo in naj bi krstil otroka ali pa storil, kar se storiti mora! Potem bi se Končnica ne imela za kaj žaliti.

»Ti ljubi Bog, ko bi se potem Končnik vrnil in bi zvedel, kaj se je medtem zgodilo, vso hišo bi postavil na glavo.«

»Saj ni treba, da kaj izve. Malo previdnosti in vse bi lahko ostalo skrito. Kak zanesljiv človek bi moral pomagati — najbolje Končnikov stari hlapec Blaž — pa bi šlo.«

»Morda — morda res. Bom gospodu župniku povedala.«

»Ne, gospodična Trezika, z gospodom bom jaz govoril, vi pa nagovorite Končnico, naj sporoči župniku, kadar bi mož kdaj za ves dan ali za pol dneva šel zdoma!«

»Dobro ste si namislili, gospod doktor,« je pritrdila gospa. »Vi veste vedno kako svetovati in pomagati, toda, Trezika, zdaj smo se naklepetali. Pojdi, zdaj bi res že rada kave.«

»Tako, mati.«

Urno je odhitela v kuhinjo in zakurila. Medtem ko je mlela kavo, nič več ni mislila na Tilko, ampak boli

ko je vrtela mlin, bolj so se ji sukale misli okoli doktorja Silana... Ali ne prihaja nekaj novega v njeno življenje? Že prej kdaj, kadar se je zdravnik z njo pogovarjal, se ji je včasih zazdelo, da mu postaja glas mehek in nežen. Danes pa so njegove norčave besede zvenele kar čudno. Samo žaliti se menda ni mislil in zakaj neki jo je hvalil? Toliko dela ima na vse strani, kako neki, da se mu danes nikamor ne mudi? Ali sedi zaradi matere tako dolgo? Ne, saj se je največ z njo, s Treziko, pogovarjal. Kaj pa ona? Če si hoče biti odkrita, si mora priznati, da se z nikomer ne meni tako rada kakor z njim; čutila je več do njega kakor samo spoštovanje. Kaj bo iz tega? Nič, nič! Menda si ne bo domišljala, da jo doktor... Ah, kaj, domišlja si nič, o tem pa je vendarle prepričana, da bi vse storila, kar bi za njegovo srečo mogla storiti.

V teh mislih je pripravljala malo južino in nič čuda, če je minulo dobre pol ure, preden je bila gotova. Zato pa je zdaj pohitela, z rožnatim prtom je pogrnila mizo, prinesla steklenico vina, potice, povejenega svinjskega mesa, presnega masla, strd in nazadnje v lepi porcelanasti posodi še kavo.

»Hoho, gospodična Trezika, kaj pa uganjate?« se je zdravnik nasmejal; »to je gostija, ne pa mala južina.«

»Kritiziranje je prepovedano,« je odgovorila veselo. »Prosim, gospod doktor, vzemite si!«